

Електронні комунікації в бібліотечно-інформаційній освіті, науці та практиці

II Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція

05 травня 2023 року

м. Надвірна

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСП «НАДВІРНЯНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НТУ»
Циклова комісія інформаційної діяльності**

**ЕЛЕКТРОННІ КОМУНІКАЦІЇ
В БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНІЙ ОСВІТІ, НАУЦІ ТА ПРАКТИЦІ**

**Тези доповідей
II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
05 травня 2023 року**

Надвірна 2023

Ржеуський А.В., Кунанець Н.Е. Роль відеохостингів в популяризації електронних інформаційних ресурсів бібліотек.....	107
Смірнова Н.Ф. Формування інформаційного соціокультурного простору сучасної бібліотеки.....	109
Тараненко С.Р. Розвиток сучасної бібліотеки у відкритому публічному комунікаційному просторі.....	111
Теличко Т.М., Макаренко О.М. Цифрові технології бібліотеки коледжу – складова сучасного інформаційно-освітнього простору.....	114
Хімейчук В.М. Сучасні електронні ресурси – вагоме покращення ефективності роботи бібліотек територіальних громад Івано-Франківщини...	117

СЕКЦІЯ 4. ОСВІТА І ЕЛЕКТРОННІ КОМУНІКАЦІЇ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Астахова М.С. Освітня соціально-мережева активність та цифрова комунікація.....	120
Головчук О.В. Саморозвиток і самоосвіта з використанням електронних комунікацій.....	122
Скрипник В.С., Ферштей І.Л. Електронні комунікації та системи цифровізації при організації освітнього процесу.....	125

СЕКЦІЯ 5. ЕЛЕКТРОННІ КОМУНІКАЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ АРХІВІВ

Гасуляк С.Р., Веремчук О.В. Інтернет-комунікації як інструмент ефективної діяльності архіву.....	128
Насадюк І.В., Семенюк Т.П. Електронні послуги та ресурси архівів України.	131
Семенюк Т.П. Електронні виставки архівних документів як один із елементів інформаційних ресурсів архівів (на прикладі державного архіву Івано-Франківської області).....	133

СЕКЦІЯ 6. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН СОЦІОКОМУНІКАЦІЙНОГО ЦИКЛУ

Бондар В.Д., Шершньова О.В. Зміст понять «архівна справа» та «бібліотечна справа» (на прикладі асоціативних експериментів зі здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Національного університету «Острозька академія»).....	136
Коломієць Н.А. Освітня програма «Архівістика та управління документацією» київського національного університету імені Тараса Шевченка в родині програм соціокомунікаційного циклу.....	140
Кондратюк М.М. Використання можливостей СНАТGPT у викладанні дисциплін соціокомунікаційного циклу.....	142
Палеха Ю.І. Складники галузевої документації.....	145
Прокопович Л.С. Окремі питання викладання дисципліни соціокомунікаційного циклу.....	148
Сілкова Г.В., Костенко М.С. Soft skills у формуванні аналітичної складової фахівця з інформаційної, бібліотечної та архівної справи.....	151
Алфавітний список учасників конференції.....	155

СЕКЦІЯ 5. ЕЛЕКТРОННІ КОМУНІКАЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ АРХІВІВ

УДК 930.25:004.7

Гасуляк С.Р., Веремчук О.В.
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево

ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АРХІВУ

Технічний прогрес, від винаходу друкарського верстата до сучасного комп'ютера, повністю змінив характер соціальної комунікації, розширив її кордони та можливості. Завдяки новітнім технологіям, які використовуються в усіх сферах людської діяльності, стала можливою миттєва передача інформації на будь-якій відстані. Новітні комунікаційні технології Інтернету, зокрема: електронна пошта, соціальні мережі, миттєві повідомлення, відео-конференції, хмарні технології значно розширили межі та можливості для особистого та ділового спілкування, зумовили нові правила взаємодії між громадським суспільством та установами.

Сьогодні Інтернет є необхідною та значною частиною життя суспільства. Він став незамінним у будь-якій галузі та практичній діяльності. Зокрема, впровадження інформаційно-комунікаційних технологій сприяло трансформації діяльності архівних установ, зміні підходів до обслуговування користувачів.

Архів для суспільства – це важлива інституція, що забезпечує збереження, охорону та доступність історичної спадщини для наступних поколінь. Архівні установи займаються збиранням, описом, збереженням та наданням доступу до документів, які мають історичну, культурну або наукову цінність. Вони відіграють важливу роль у збереженні історичної пам'яті та пізнанні минулого, дозволяючи суспільству зберегти свою історію та культуру.

Сучасні інтернет-технології зумовили появу нових форм комунікації та цифрових інструментів для взаємодії у соціальному середовищі, зокрема між архівами як інститутами соціальної пам'яті та споживачами ретроспективної інформації.

Наявність зворотного зв'язку і діалогу в процесі інтернет-комунікації є ключем для налагодження двостороннього спілкування між установою і громадянами. Зокрема, зворотний зв'язок спонукає комунікаторів ділитися своїми думками, проблемами, досвідом, пов'язаними з архівною діяльністю.

Використання архівними установами інтернет-комунікації забезпечує двосторонню взаємодію між архівом і користувачами її послуг. Завдяки електронним комунікаціям архів отримує можливості самореклами, створення нового іміджу серед інтернет-аудиторії та залучення потенційних донорів. Така результативність може бути досягнута через власний унікальний контент на архівних онлайн-платформах [1, с. 138].

Інтернет-комунікації сприяють архівам покращити свою репутацію, підвищити інтерес до своєї діяльності та архівної справи загалом. Так, наприклад, архіви організовують вебінари, семінари, відео-конференції, онлайн-виставки та інші заходи. Архіви активно використовують в своїй діяльності електронну пошту,

спільні електронні ресурси, електронні бази даних, веб-сервіси. Водночас, невід'ємною частиною сучасної архівної інтернет-комунікації є соціальні мережі (Facebook, Instagram, Twitter, YouTube). Зокрема, дослідження Д. Васленко [1] показало, що в Україні на сьогодні 9 центральних державних архівів, 24 обласних архівів та Державний архів м. Києва мають акаунти у Facebook. Акаунти 16 архівних установ наявні у соціальній мережі Instagram, в YouTube – 17 каналів, у Twitter представлено 2 архіви (Державний архів Київської області та Державний архів Харківської області) [1, с. 138].

Використання інтернет-комунікацій в діяльності архівних установ можна розглянути на прикладі обласного архіву, зокрема Державного архіву Закарпатської області (ДАЗО).

Закарпатський архів, як і будь-який інший архів, має велике значення як зберігач історичної пам'яті людства. ДАЗО є центром зберігання і передавання у часі та просторі соціально значущої ретроспективної документної інформації. Архівні документи є свідченнями минулих подій, які стали основою для формування сучасної культури, науки та соціально-політичного життя. Установа відіграє важливу роль у збереженні національної історичної спадщини та її популяризації серед широкої громадськості.

ДАЗО містить велику кількість унікальних документів, що свідчать про історію Закарпаття та України в цілому. Це документи про різні історичні події, про видатних особистостей, документи з описом культурних та природних пам'яток регіону, матеріали про соціально-економічний розвиток та багато іншого. В архіві зберігається більше, ніж 1 383 401 справа, документи яких охоплюють історичні епохи від раннього середньовіччя до початку ХХІ ст. Найдавніший оригінальний документ датований 1391 роком. Науково-довідкова бібліотека архіву нараховує близько 50 тис. томів книжок, журналів, газет, брошур різними мовами народів Європи [2].

На сьогодні дієвим механізмом інформування та підтримки зворотного зв'язку з користувачами (як фізичними, так і юридичними особами, у т. ч. архівними установами), а також важливим засобом популяризації архівної діяльності, інструментом для просування культурної спадщини Закарпаття є веб-сайт архіву.

На веб-сайті ДАЗО наявні спеціалізовані рубрики: «Звернення громадян», «Прийом громадян», «Контакти» та «Зворотній зв'язок», «Інформуємо громадськість». З метою вдосконалення роботи зі зверненнями громадян на сайті розміщені зразки заяв для видачі архівних довідок, в зазначених рубриках надаються консультації і роз'яснення з найбільш актуальних питань, що хвилюють громадян, зокрема перелік запитів, що виконуються держархівом безкоштовно та на платній основі, а також розміщено графік прийому громадян керівництвом архіву та начальниками відділів [2].

Окрім інформації про архів, його фонди, довідковий апарат, науково-довідкову бібліотеку, перелік усіх архівних установ області, методичні розробки та видання архіву, міжнародну співпрацю та інше, на сайті ДАЗО розміщені онлайн виставки, відомості про розсекречування документів архівного фонду, архіви репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917-1995 років,

електронний архів: видання, оцифровані документи, списки фондів, оцифровані описи. З метою відкритості архівної інформації нині продовжується робота ДАЗО по створенню електронної версії фондового каталогу, анотованого реєстру описів, Переліку фондів радянської доби і періоду незалежної України.

Наявність акаунту архіву у Facebook [3] дає можливість презентувати себе, надавати максимальну інформацію про свої ресурси та послуги, надавати доступ до унікальної та цікавої ретроспективної інформації своїм споживачам, публічно спілкуватись зі своїми підписниками. Аналізуючи акаунт ДАЗО, відзначимо, що архів систематично повідомляє користувачів щодо нових надходжень, анонсує певні події, запрошує долучитися до різних вебінарів, семінарів, відео-конференцій тощо. Завдяки Facebook архів має можливість залучати до себе все більше споживачів архівної інформації, популяризувати архівну діяльність, повідомляти про оцифрування документів. Соціальна мережа є одним із ефективних засобів взаємодії архіву зі своїми користувачами.

Загалом ДАЗО активно використовує в своїй діяльності:

– веб-сайт: для представлення інформації про архів та архівну діяльність, електронні архівні ресурси, здійснення онлайн-комунікації зі споживачами архівної інформації;

– електронну пошту: для обміну повідомленнями та документами, отримання запитів щодо надання архівної інформації, листування з іншими архівами та установами;

– відеоконференції, вебінари: для зустрічей з дослідниками та представниками інших архівних установ з метою обговорення питань співпраці та обміну досвідом, удосконалення роботи архіву тощо;

– соціальні мережі: для відкритого спілкування з аудиторією, інформування користувачів щодо організації заходів архівом та надання ним послуг, налагодження професійної комунікації тощо.

Отже, інтернет-комунікації в сучасних умовах є одним із основних інструментів ефективної діяльності архівних установ.

Список використаних джерел:

1. Василенко Д. Інструментарій архівної інтернет-комунікації в аспекті розвитку соціальних мереж. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2022. Вип. 9. С. 138–147. URL : <https://doi.org/10.31866/2616-7654.9.2022.259191>.

2. Державний архів Закарпатської області : офіц. веб-сайт. URL : <https://dazo.gov.ua>.

3. Державний архів Закарпатської області // Facebook. URL : <https://www.facebook.com/profile.php?id=100064821609768>.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>